

W popołudniowym bloku wystąpień głos zabrała mgr Anna Zdańska-Burliga, analizując zagadnienie „Oddanie sprawcy pod dozór kuratora sądowego, jako forma readaptacji społecznej”. Mgr Ewelina Okrutna wygłosiła referat „Osoba z niepełnosprawnością intelektualną w systemie pomocy społecznej”. Temat „Opieka i wychowanie dzieci w rodzinach zastępczych” omówiła mgr Monika Suchowierska. Mgr Aleksandra Majsterek wystąpienie poświęciła problematyce określonej w pytaniu: „Cyber rzeczywistość – szansa czy zagrożenie dla współczesnej młodzieży?”. Mgr Kamila Farbiszewska-Arent podjęła temat „Znaczenie prawidłowej komunikacji pomiędzy nauczycielem a uczniem dla budowania podmiotowej relacji”. Mgr Karolina Garbacz zwróciła uwagę uczestników konferencji na zagadnienie „Praca opiekuńczo-wychowawcza i profilaktyczna KKWR na rzecz dzieci ulicy jako przykład realizacji idei podmiotowości”. Sesję trzecią zakończyło wystąpienie mgr Jowity Berdzik, która wygłosiła referat „SOS Wioski Dziecięce w Polsce jako forma respektowania praw dziecka do życia w rodzinie”.

Niewątpliwym atutem konferencji był zarówno wysoki poziom wystąpień, jak i merytoryczna, ubogacająca dyskusja. Był to również czas wymiany doświadczeń, integracji środowiska naukowego oraz zacieśnienia międzypokoleniowej więzi. Obrady zakończyło wystąpienie ks. dr. hab. Andrzeja Łuczyńskiego, który podsumowując spotkanie i dziękując uczestnikom za aktywny udział, zaprosił na kolejną, czwartą już konferencję stanowiącą kontynuację serii „Człowiek a aktywność kulturowo-społeczna i opiekuńczo-wychowawcza”, zaplanowaną na kolejny rok akademicki.

MAGDALENA PARZYSZEK
Katedra Pedagogiki Rodziny KUL
e-mail: mparzyszek1@op.pl
DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2018.10.4-14>

XXVI INTERDYSCYPLINARNA KONFERENCJA
NAUKOWO-SZKOLENIOWA Z OKAZJI
MIĘDZYNARODOWEGO DNIA RODZINY
NA TEMAT „Z RODZINĄ KU NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI
W 100 ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI W 1918 ROKU”
Kielce, 15 maja 2018

W dniu 15 maja 2018 roku odbyła się XXVI Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Szkoleniowa z okazji Międzynarodowego Dnia Rodziny nt. „Z rodziną ku niepodległości w 100 rocznicę odzyskania niepodległości w 1918 roku” zorganizowana przez Instytut Pedagogiki i Psychologii na Wydziale Pedagogicznym i Artystycznym UJK w Kielcach,

przy współpracy Pełnomocnika Wojewody Świętokrzyskiego ds. Uzależnień, AIDS i HIV, Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty, Pełnomocnika Wojewody Świętokrzyskiego ds. Rodziny, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kielcach, Świętokrzyskiego Centrum Profilaktyki i Edukacji. Patronat honorowy nad konferencją objął Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewoda Świętokrzyski, Biskup Ordynariusz Diecezji Kieleckiej, Prezydent Miasta Kielce, Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Świętokrzyski Kurator Oświaty. Patronat naukowy: Zespół Pedagogiki Chrześcijańskiej Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, Rektor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Dziekan Wydziału Pedagogicznego i Artystycznego. Patronat medialny: Radio eM, Radio Kielce, Echo Dnia, TVP3 Kielce, TVŚ – telewizja świętokrzyska.

Przybyłych gości przywitał dr hab. Tadeusz Sakowicz i Wojewoda Świętokrzyski – Agata Wojtysek, ukazując rodzinę jako najważniejszy element społeczeństwa domagający się dbałości. Dodatkowym uświetnieniem tego dnia było wręczenie ks. prof. Janowi Śledzianowskiemu dyplomu z okazji 80. rocznicy urodzin i 55. rocznicy święceń kapłańskich.

Konferencję rozpoczął dostojny Jubilat referatem „Z rodziną ku niepodległości Polski”, przywołując postać Kajetana Ignacego Sołtyka (1715-1788), który wydał szereg listów pasterskich w sprawie pomocy dla ochrzczonych Żydów, podatku dla wojska koronnego, wizytacji, obrad sejmowych, liturgii i obrzędów religijnych. Za sprzeciwienie się na sejmie uchwałę o przywilejach dla dysydentów został 13 października 1767 roku aresztowany przez Rosjan i wywieziony do Warszawy, a następnie do Kaługi, gdzie w niewoli spędził ponad pięć lat. W styczniu 1773 roku powrócił do Warszawy. Od 1782 roku rozpoczęły się konflikty z Kapitułą Katedralną, które doprowadziły do odsunięcia coraz bardziej nerwowo chorego biskupa od rządów diecezją, a następnie aresztowania i przewiezienia pod eskortą wojskową do Kielc, gdzie w zamknięciu spędził sześć lat, aż do śmierci 31 lipca 1788 roku. Został pochowany w katedrze wawelskiej w kaplicy Świętokrzyskiej. Prelegent następnie przypomniał postać Tadeusza Kościuszki, bohatera narodowego, najpierw walczącego o niepodległość Stanów Zjednoczonych, a później walczącego w armii koronnej. W 1794 roku Tadeusz Kościuszko objął władzę dyktatorską jako Najwyższy Naczelnik Siły Zbrojnej Narodowej. W Paryżu współdziałał przy tworzeniu Legionów polskich. Sprzeciwiał się jednak wiązaniu sprawy polskiej z Napoleonem. W wystąpieniu J. Śledzianowskiego nie zabrakło odniesień do literatury polskiej, ukazującej wartość i znaczenie rodziny, a także do nauczania Kościoła, głównie papieża Jana Pawła II i jego słów, że przyszłość narodu idzie przez rodzinę.

Następny prelegent, ks. dr hab. Paweł Prufer z Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, który wygłosił referat „Kategoria «We-reflexivity» a struktura rodziny w świetle autorskiej teorii maturacjonizmu linearno-cyklicznego. Analiza socjologiczno-filozoficzna”, przez *We-reflexivity* rozumie mechaniczne przejawy oddziaływania na rodzinę i w rodzinie. Uwzględniają one relacje ze światem (budowanie, konstruowanie, strukturyzowanie), Talcott Parsons (integralność, solidarność, aksjonornmatywność), wewnętrzną solidarność, żywą autokonfigurację. *We-reflexivity* skoncentro-

wane są na funkcjonowaniu życia rodzinnego, indywidualizacji, rolach i funkcjach wewnątrzrodzinnych oraz relacyjności rodzinnej.

Prof. dr hab. Eugeniusz Sakowicz z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego podjął temat: „Wychowanie do polskości wobec totalnego jej zagrożenia”. Rozpoczął od rozumienia wychowania jako procesu permanentnego, dynamicznego, charakteryzującego się wewnętrzną twórczością. Następnie odniósł się do polskości jako zespołu cech polskich. Jedną z nich jest indywidualizm, który pozwalał na ukształtowanie się wybitnych jednostek. A polskość ukazał jako cel wychowania. Wykazał także wady, takie jak: pycha, buta, słomiany zapał, czołobitność czy lekceważenie autorytetów.

W drugiej części konferencji wystąpiła prof. dr hab. Alina Rynio z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, wygłaszając referat „Święty Jan Paweł II nauczycielem patriotyzmu dotyczącego wszystkich i każdego”. Całość osadzona była w czterech punktach: rozumienie patriotyzmu, życie i twórczość Karola Wojtyły – Jana Pawła II, papież jako współprzeżywający z rodakami dzieje ojczyzny, Jan Paweł II nauczycielem chrześcijańskiego spojrzenia na Polskę i polskość. Istoty wychowania patriotycznego należy upatrywać w tym, aby człowiek bardziej był, a nie miał. Miłość do Polski to miłość do Polaków, przejawiająca się w zamiłowaniu do języka, przynależności do narodu, dbałości o kulturę, która jest spoiwem narodu i szkołą patriotyzmu, umiłowaniu ziemi, obronie Ojczyzny i narodu nawet za cenę życia.

Dr hab. Danuta Opozda z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II przedstawiła „Badania nad rodziną w kontekście zmian paradygmatu w uprawianiu pedagogiki”. Podjęła refleksję nad badaniami wychowania w rodzinie w kontekście zmian paradygmatu uprawiania pedagogiki od ortodoksji ideologicznej, mającej swój początek w latach czterdziestych, poprzez heterodoksję lat osiemdziesiątych i heterogeniczność rozwijającą się od lat dziewięćdziesiątych. Prelegentka pokazała jak na tle tych zmian rozwija się myśl pedagogiczna i pedagogiczne badania naukowe prowadzone w KUL-u między innymi przez prof. T. Kukołowicz i ks. prof. J. Wilka. Wymienieni naukowcy (także inni badacze rodziny z KUL-u) odegrali znaczącą rolę w przekazie międzypokoleniowym wiedzy o rodzinie, w ukierunkowaniu badań nad wychowaniem w rodzinie i rozwijaniu pedagogicznej refleksji nad rodziną.

Dr hab. Sławomir Chrost, prof. UJK, przedstawił temat: „Małżeństwo i rodzina w przepowiadaniu Stefana Kardynała Wyszyńskiego”. Powołanie ukazał jako współdziałanie człowieka z Bogiem, prawo naturalne i prawo Boże, powołanie osobiste i społeczne, sakrament umocnienia. Życie i miłość w małżeństwie i rodzinie jako tworzenie dla wieczności, służbę życiu i obronę życia.

Po przerwie obiadowej rozpoczęła się dalsza część konferencji zatytułowana: „Rodzina pomiędzy przeszłością i przyszłością”. Dr Magdalena Parzyszek z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w referacie „Rodzina pomiędzy tym, co stare, a tym, co nowe czyli pomiędzy warunkami państwa socjalistycznego a moralną odnową” ukazała rodzinę jako najmniejszą komórkę życia społecznego, która zawsze najszybciej „reagowała” na wszelkie zmiany, czy to te związane z organizacją życia ekonomicznego,

czy z systemem wartości, a także zwyczajami, tradycjami i innymi. Opisała rodzinę w warunkach państwa socjalistycznego oraz zmiany prawodawstwa rodzinnego kładącego nacisk na świecki charakter małżeństwa i laicyzację rodziny. Odniosła się do wychowania dzieci i młodzieży w duchu ideologii marksistowskiej, ograniczania wychowawczego wpływu rodziców i Kościoła na dzieci i młodzież. W takiej scenerii wskazała na konieczność odnowy moralnej według programu nakreślonego przez S. Wyszyńskiego w kluczu dziewięcioletniego przygotowania się do uroczystych obchodów tysiąclecia chrztu Polski.

Uniwersytet Rzeszowski prezentowała dr Wiesława Walc, która wygłosiła referat: „Asystentura rodziny jako forma jej wsparcia – szanse i bariery”. Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyszczególniła zadania asystenta rodziny. Do tych zaliczyła: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i konsultacji z pracownikiem socjalnym, opracowanie z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi, wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, których celem jest kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych, podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci, prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, dokonanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej co pół roku i przekazywanie tej oceny kierownikowi ośrodka pomocy społecznej, monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną, sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach, współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, odpowiednimi organizacjami pozarządowymi, a także innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą. Wyakcentowała także funkcje realizowane przez asystenta rodziny: funkcja wsparcia psychiczno-emocjonalnego, której podstawowym zadaniem jest przezwyciężenie narastających trudności życia codziennego, funkcja doradcza, która pełni rolę obejmującą poradnictwo w zakresie prawa, ekonomii, społecznego funkcjonowania w rodzinie i poza nią, a także prowadzenia gospodarstwa domowego oraz kontaktu z różnymi urzędami i instytucjami, funkcja wychowawcza, funkcja opiekuńcza, funkcja diagnostyczno-monitorująca, funkcja motywująco-aktywizacyjna, funkcja mediacyjna, funkcja koordynacji skierowanych na rodzinę.

„Zagrożenia dla kształtowania postaw prospołecznych we współczesnej rodzinie” stały się przedmiotem refleksji mgr Patrycji Leśniak-Walczuk, doktorantki z Katolickiego

Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Ukazała ona podstawowe czynniki, których celem jest osłabienie rodziny. Istotne znaczenie ma niewątpliwie indywidualizacja społeczeństwa. Definicja kultury indywidualizmu „podkreśla znaczenia jednostki, wolnej od narzuconych więzi grupowych i uzależnień, obdarzonej godnością i niezbywalnymi prawami nie tylko jako obywatel, członek społeczeństwa, ale jako osoba ludzka, decydującej samodzielnie o kształcie swojej biografii, mającej do dyspozycji wiele wzorów życia czy kariery, a także ponoszącej wyłączną odpowiedzialność za swoje sukcesy czy porażki”. Również nowoczesne społeczeństwo daje wiele nowych możliwości, a każda podjęta decyzja jest akceptowana. W konsekwencji powyższych zmian zmniejsza się również liczba dzieci w rodzinie oraz pojawiają się trudności związane z procesem wychowania. Prelegentka odniosła się do własnej rozprawy doktorskiej oraz własnych badań na temat „Wychowawczego udziału rodziny w kształtowaniu motywacji altruistycznej”. Ze względu na fakt, że rodzina jest tak cenną wartością, należy ją wspierać w dobie współczesnych przemian. Powinno się zatem zadbać o kilka czynników życia rodzinnego, które są istotne dla jej prawidłowego funkcjonowania. Pierwszym elementem jest rozwijanie i kształtowanie osobowości rodziców, tak aby w prawidłowy sposób pełnili role rodzicielskie i małżeńskie. Drugim czynnikiem jest rozwijanie umiejętności selekcji i krytyki proponowanych wartości i rozwiązań. Powyższe kompetencje mają ogromne znaczenie w czasie dokonujących się transformacji społecznych i oddziaływań zewnętrznych. Ostatnim istotnym elementem jest ochrona rodziny przed manipulacją społeczną poprzez reklamę czy „kulturę logo”.

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach prezentowały dr Lidia Salata-Zasacka, która w wystąpieniu „Społeczno-polityczne aspekty walki Polek o niepodległość Ojczyzny (w 100 rocznicę odzyskania niepodległości)” ukazała działania kobiet w trzech obszarach: edukacyjnym, społecznym i działań zbrojnych, oraz dr Joanna Zemlik w wykładzie „Status dziecka w rodzinie od starożytności do współczesności” przedstawiła dziecko najpierw jako własność rodziny, później jako „rzecz”, którą można było sprzedać ze względu na ubóstwo rodzin. Dopiero VI wiek i działające w tym czasie organizacje kościelne zaopiekowały się dziećmi porzuconymi. W drugiej połowie XIX wieku Ellen Key ogłosiła stulecie dziecka wraz z koniecznością jego indywidualistycznego wychowania, zaś Janusz Korczak nauczał, że „nie ma dzieci, są ludzie”.

Celem wystąpienia dr. hab. Ryszarda Skrzyniarza z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II było ukazanie roli i wkładu Zygmunta Kukulskiego, Stefana Kunowskiego i Teresy Kukołowicz w rozwój pedagogiki na KUL-u. Powstała w 1920 roku Katedra Pedagogiki była drugą katedrą w Polsce po Uniwersytecie Poznańskim. W powstanie i rozwój pedagogiki na KUL-u zaangażował się prof. Kukulski. Niestety, druga wojna światowa przerwała funkcjonowanie tejże dyscypliny naukowej. Od 1944 roku jej odnowieniem i utrzymaniem, mimo przeciwności systemu komunistycznego w Polsce, zajął się prof. Kunowski. Czynił próby stworzenia instytutu badawczego, ale bezskutecznie. W 1981 roku nadarzyła się okazja na reaktywowanie i rozwijanie pedagogiki na KUL-u, do czego przyczyniła się prof. Kukołowicz. To trzy filary pedagogiki

w latach 1920-2000. Mimo trudności, wyrzeczeń, a czasami upokorzeń nie poddali się w najtrudniejszych czasach dla Polski i nauki polskiej, tworząc, reaktywując i rozwijając pedagogikę na KUL-u.

Konferencja została podsumowana przez dr. hab. Tadeusza Sakowicza, który podziękował osobom zaangażowanym w organizację i przybyłym gościom wygłaszającym referaty, wyrażając jednocześnie nadzieję na spotkanie na przyszłorocznych obchodach Dnia Rodziny.

BARBARA BORKOWSKA
Katedra Biografistyki KUL
e-mail: barbara.borkowska@ymeil.com

MARTA BUK-CEGIELKA
Katedra Dydaktyki i Edukacji Szkolnej KUL
e-mail: marta.bukcegielka@interia.pl
DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2018.10.4-15>

OGÓLNOPOLSKI KONKURS NA BIOGRAFIĘ UCZNIĄ
– WZORU GODNEGO NAŚLADOWANIA
Warszawa, 15 czerwca 2018

Dnia 15 czerwca 2018 roku w Senacie Rzeczypospolitej Polskiej odbyła się uroczystość wręczenia nagród w Ogólnopolskim Konkursie na Biografię Ucznia – wzoru godnego naśladowania. Po raz trzynasty konkurs ten zorganizowała Katedra Dydaktyki i Edukacji Szkolnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, a po raz kolejny patronatem tego konkursu była senacka Komisja Nauki, Edukacji i Sportu. Konkurs ten został zaadresowany do nauczycieli, których zadaniem było opisanie sylwetki uczniów godnych naśladowania, którzy swoją postawą i zaangażowaniem dają przykład zagospodarowywania swojego młodzieńczego życia i budowania różnorodnego dobra. Inicjatorzy konkursu zaangażowali pedagogów do opowiedzenia wyjątkowych historii o swoich podopiecznych.

Podczas uroczystego podsumowania konkursu w Senacie obecni byli: przewodniczący Komisji Nauki, Edukacji i Sportu senator prof. Kazimierz Wiatr, członek tej komisji – senator Łukasz Mikołajczyk, przedstawiciel Ministerstwa Edukacji Narodowej – Kazimierz Koprowski, sekretarz stanu w Kancelarii Premiera oraz pełnomocnik Rządu do spraw społeczeństwa obywatelskiego i równego traktowania – Wojciech Kaczmarczyk, prof. Krystyna Chałas (KUL), ks. prof. Adam Maj (KUL), dr Marta Buk-Cegielka (KUL), dr Barbara Borowska (KUL), dr Iwona Błaszczak (SGGW) oraz laureaci konkursu – nauczyciele i uczniowie wraz z osobami towarzyszącymi.